

TÜM YÖNLERİYLE KÂBE-İ MUAZZAMA

Hacerü'l-Esved

Arapça'da **"siyah taş"** anlamına gelen Hacerü'l-esved, tavafın başlangıç ve bitiş noktasını işaret eder.

Kâbe'nin inşası esnasında Hz. İbrâhim (as) tarafından kapının sağ tarafındaki köşeye yerleştirilmiş ve yerden **1.5 m** yükseklikte, gümüşten bir mahfaza içinde bulunur.

Hacerü'l-esved'i selamlama, kulun Allah'a vermiş olduğu ahdini yenilemesi anlamına gelir. Hacerü'l-esved, her şavtta **"Bismillâhi Allahü Ekber"** diyerek istilam yapılır.

Makam-ı İbrâhim

Kâbe'nin inşası sırasında Hz. İbrâhim'in (as) üzerine çıkıp duvar ördüğü ve üstünde insanları hacca davet ettiği taş veya onun bulunduğu yerdir.

Mescid-i Harâm'ın içerisinde Kâbe'ye yaklaşık **15,4 m** uzaklıktadır. Taşın üzerinde Hz. İbrâhim'in (as) ayak izleri olarak kabul edilen **1 cm** arayla iki çukur bulunur.

İki rek'atlık tavaf namazının Makam-ı İbrâhim'in arkasında kılınması ve Mescid-i Harâm'da cemaatle namaz kılınırken imamın bu makamda durması müstehaptır.

Altınoluk

Altınoluk Kâbe'nin **Hicr** kısmındaki duvar cephesinin üst bölgesinde bulunur.

Hz. Peygamber (sas) tavaf sırasında oluğun altına geldiğinde, **"Allahım! Senden ölüm anında rahatlık, hesap anında da af dilerim."** diye dua etmiştir. Hac ile ilgili bazı kaynaklarda Altınoluğun altında yapılan duaların kabul edileceğine dair hadisler nakledilir. (Ezrakî, I, 318)

Rükn-i Yemânî

Kâbe-i Muazzama'nın **güney** köşesidir.

Tavafın her şavtında Rükn-i Yemânî istilam edilir ancak öpülmez.

Hacerü'l-esved'i istilam **sünnet**, Rükn-i Yemânî'yi istilam ise **müstehaptır**. Diğer köşeler istilam edilmez.

Müstecar

Müstecâr **"günahların bağışlanması için sığınılan yer"** demektir.

Bir rivayete göre Cenâb-ı Hak, Hz. Âdem'in tövbesini Rükn-i Yemânî ile Kâbe'nin arka kapısı arasındaki yerde (Fâkihî, V, 235), diğer bir rivayete göre ise mültezemde (Ezrakî, I, 248) kabul etmiştir.

Müstecâr'da dua edilmesi müstehap kabul edilmiştir.

Rükn-i İraki

Kabe-i Muazzama'nın **kuzey** köşesidir.

Rükn-i Şami

Kabe-i Muazzama'nın **batı** köşesidir.

Rükn-i Hacerü'l-Esved

Hacerü'l-esved'in bulunduğu Kabe-i Muazzama'nın **doğu** köşesidir.

Mültezem

Mültezem, içten gelen bir duygu ile günahların affedilmesi için yapılan duaların kabul edildiği ve bütün kötülüklerin şerrinden Allah'a sığınılan yerdir.

Mültezem, Hacerü'l-esved ile Kâbe kapısı arasında kalan **2 metrelik** kısımdır.

Abdullah b. Amr b. Âs, Hz. Peygamberin mültezeme gelerek göğsünü, yüzünü ve ellerini açarak oraya yapıştırdığını ve o şekilde dua ettiğini rivayet etmektedir. (Ebu Dâvûd, "Menâsik", 55)

Kâbe Kapısı

Kâbe'nin kuzeydoğu duvarında, Hacerü'l-esved'e **2 m** mesafede ve yerden **1,92 m** yükseklikte Kâbe kapısı yer almaktadır.

Hz. İbrâhim (as) Kâbe'yi inşa ederken kapı yerini boş bırakmıştır ancak ilk kapıyı kimin taktığı bilinmemektedir.

Kureyşliler **605**'te Kâbe'yi yeniden inşa ettiklerinde daha önce yer seviyesinde olan **iki** kapıyı teke indirerek yerden yaklaşık **2 metre** yükseğe kaldırmışlar ve üzerine tek kanatlı bir kapı takmışlardır. Kâbe'nin kapatılan kapısı şimdiki kapının simetrisinde yer almaktadır.

Hatim - Hicr-i İsmâil

Hatim, Kâbe'nin kuzeybatı duvarı önünde, altınoluğun altında ve yarım daire şeklinde **1,31 metre** yüksekliğinde duvarla çevrili olan kısımdır. Kâbe'den ayrılmış olmakla birlikte onun bir parçası olan bu kısma **Hicr** veya **Hicr-i İsmâil** adı verilir.

Bir gün Hz. Âişe, Kâbe'ye girip namaz kılmak istediğini söylediğinde Peygamberimiz onu elinden tutarak Hicr'e götürdü; **"Kâbe'ye girmek istersen burada namaz kıl, çünkü o Kâbe'den bir parçadır."** buyurdu.

(Tirmizî, Hac, 48)

Kâbe Örtüsü

Kâbe'nin duvarları üzerine sarkıtılan örtüdür.

Kisve-i Şerif olarak isimlendirilen bu örtü ayetlerin, altın suyuyla işlendiği siyah ipekten dokunmuştur.

Kâbe'nin dört duvarını çevreleyen ve birbirine eklenmiş on altı parçadan oluşan örtü üzerindeki yazı kuşağına ise **"Hizâm"** denilir.

Kisve'de **Esmâ-i Hüsnâ, Lafza-i Celâl, Kelime-i Tevhid ve Tesbih** ibareleri yazmaktadır.

Şâzervân

Kâbe'nin temelinde yer alan, Kâbe örtüsünü tutturmak için halkaların bulunduğu ve **mermerle kaplı** eğimli kısımdır.

Âlimlerin çoğunluğuna göre şâzervânın tamamı **Kâbe'ye dahildir** ve tavaf sırasında bedenin bütünüyle bunun dışında olması gerekir.

İstilam: Tavafta Hacerü'l-Esved'in hizasına gelindiğinde elle dokunma, öpme yada elleri havaya kaldırıp tekbir getirerek onu uzaktan selamlama anlamındadır.

Müstehap: Peygamber Efendimizin ara sıra yaptığı ve yapılması hoş ve güzel karşılanan davranış.

Şavt: Hacerü'l-Esved'den başlayıp yine aynı yere gelinceye kadar Kabe'nin etrafını bir defa dolaşma ve Safa Tepesi ile Merve Tepesi arasında gidış geliştten her biri anlamındaki terimdir.

Tavaf: Kabe'nin etrafında usulüne uygun biçimde dönmektir.